

Ravnopravnost polova je princip ljudskih prava i ženska ljudska prava su neotuđivi, integralni i nedjeljivi dio univerzalnih ljudskih prava. Ravnopravnost polova je takođe uslov za postizanje društvene pravde i sine qua non demokratije. Prihvatanje ovih principa podrazumijeva ne samo ukidanje svih oblika diskriminacije, pravnih ili nekih drugih, na osnovu pola, već i ispunjavanje brojnih drugih zahtjeva koji se moraju posmatrati kao kvalitativni pokazatelji političke volje za postizanje suštinske rodne ravnopravnosti ili de facto ravnopravnosti. Uvođenje principa ravnopravnosti polova dugoročna je aktivnost koja je održiva samo ako se primijeni strateški i planski pristup.

Postizanje suštinske ravnopravnosti polova zahtijeva usvajanje proaktivnih politika koje će garantovati sprovođenje postojećih zakonskih odredbi i normi u posebnim područjima građanskog, političkog, ekonomskog, društvenog i kulturnog života. Progresivno ostvarivanje ciljeva ravnopravnosti polova, i de jure i de facto, mora se redovno pratiti i procjenjivati. Ovo uključuje proces koji zahtijeva izradu i upotrebu alata i instrumenata, uključujući kvantitativne i kvalitativne pokazatelje, za ocjenu promjena i mjerenje napretka u postizanju zahtijevanih standarda u svim sferama javnog i privatnog života.

Iz tog razloga, institucionalni mehanizmi za ravnopravnost polova redovno pružaju stručnu i savjetodavnu podršku, koja, između ostalog, uključuje publikacije i druge stručne materijale koji mogu pomoći našim institucionalnim i vaninstitucionalnim partnerima u ispunjavanju obaveza prema standardima za ravnopravnost spolova. Priručnik koji je pred vama je adaptiran za kontekst Bosne i Hercegovine, na osnovu originalnog priručnika Gender Mainstreaming Manual. A book of practical methods from the Swedish Gender Mainstreaming Support Committee (JämStöd), publikovanog 2007. godine, sa dopuštenjem gđe Ann Boman, predsjednice Komiteta i autorke priručnika. Adaptacija je uključila praktične primjere u vezi sa Gender akcionim planom Bosne i Hercegovine i Zakonom o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini, te prilagođavanje naziva metoda za potrebe korisnika/ca u Bosni i Hercegovini. Originalne verzije priručnika dostupne su na: www.ann-boman.se i na <http://www.sweden.gov.se/sb/d/574/a/81982>.

Ovaj priručnik sadrži već primijenjene i testirane metode, koje su korisne za sve one koji žele ugraditi perspektivu ravnopravnosti polova u svoj djelokrug rada.

Spomenka Krunić
direktorica

Samra Filipović-Hadžiabdić
direktorica

Ana Vuković
ravnateljica

Gender centar – Centar za
jednakost i ravnopravnost polova
Republike Srpske

Agencija za ravnopravnost
spolova Bosne i Hercegovine

Gender centar
Federacije Bosne i Hercegovine